

Dr. Molnár István
munka közben, 1960

„És rátok bízom az itt maradó kincseket...”

Reprezentatív kiadvány került ki a nyomdából, amely címe („Rátok bízom...”) Képek dr. Molnár István múzeumalapító néprajzi hagyatékából és a Molnár István Múzeum fotótárából) szerint is a székelykeresztúri múzeum alapítója előtti tisztelgés, illetve az intézmény fényképtárából hasznosít olyan felvételeket, amelyek környékbeli falvainknak a ma embere előtt kevésbé ismert képét mutatják.

Tamási Áron költői finomságú soraiból választotta Sándor-Zsigmond Ibolya a könyv címét: „És rátok bízom az itt maradó kincseket: a virágot csókoló madarat, a szántó-vető embert s a Küküllőbe hullott három csillagot. És ezeknek a mélyén az erdélyi szépséget, a magyar jóságot és a történelem erejét.” Emberi és szakmai felelősség(ünk)re apellál a szerkesztő egyrészt a címmel, mert ha ennek szellemében vizsgáljuk vidékünket, sajnálattal kell bevallanunk, hogy a Tamási emlegette gazdagságunkból többnyire a lelki értékek maradtak, földet művelő embert egyre kevesebbet látunk, de parlagon hagyott területeket igen. A szépséget szörnyű nemtörődomséggel tünteti el maga az itt lakó ember: hulladék, letarolt erdős oldalak, emberi szemnek sosem tetsző építmények, zöld-lila-narancssárga kockaházak, átjászó-

1

2

3

4

1. László József háza 1810-ből, Alsóbencéd (Fotó: 1955)

2. Szabó Mózes ereszes háza, Siménfalva (Fotó: 1956)

3. Hegyi Gergely kéregvékát készít, Siklód (Fotó: 1971)

4. Bereczki Zsigmond „sárkováts” háza, Küsmöd (Fotó: 1958)

„RÁTOK BÍZOM...”

Képek dr. Molnár István múzeumalapító
néprajzi hagyatékából
és a Molnár István Múzeum fotótárából

antennák a hegytetőkön, betonhidak, drótkerítések, amelyek jelzik: nem mienk már, ami mögötte van, sőt az erdő szélét is elkerítik néhol kapzsi tulajdonosaik.

Ehhez képest milyen más világot: tágas, gyümölcsfás udvarokat, árnyékos tornácokat, erős bejárati kapukat, szépen faragott zábékat és csűrkapukat, kövezett udvarrészeket látunk a könyvbe válogatott képeken.

A többségében oldalnyi fényképeket tartalmazó album olyan hálóval merít a múltból, melynek szemeit egykor a múzeumalapító állította be sűrűbbre, hogy – egy múzeum feladatkörének eleget téve – ne hullhasson ki belőle az, amire kései utódok odafigyelhetnének. Azonban a szerkesztőnek ezeket a szemeket jóval nagyobbra kellett állítania, másként nem megoldható, hogy egyetlen könyvben felmutathasson ismertető szövegeket, népköltészeti gyűjtésből származó „csillagokat” sok-sok környékünkbeli faluról és mesterségről, mint amilyen a kőfaragás, teknővájás, kéregvéka készítése, szalmafonás, gerendafaragás, kerékesség, valamint a keresztúri szitásság (szitaváson szövése, a szitakéreg készítése), fazekasság, csernátони malmosság.

A képek – településenként is több felvétel – többségében Keresztúr fűszékről származnak, úgymint: Firtosvárálja, Énlaka, Siklód, Küsmöd, Etéd, Kőrisspaták, Tarcsafalva, Tordátfalva, Székelyszentmiklós, Csehétfalva, Nagykede, Nagymedesér, Székelyszentmihály, Kecset, Kisfalud, Kápolnásfalu, Bencéd, Kobátfalva, Siménfalva, Rugonfalva, Székelykeresztúr, Székelyszenterzsébet, illetve Csernátон. A képanyagot válogatta és a kiadványt szerkesztette Sándor-Zsigmond Ibolya, grafikai szerkesztés: Sándor-Zsigmond Dénes. Kiadta Székelykeresztúr Város Önkormányzata az Udvarhelyszék Kulturális Egyesülettel és a Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközponttal, valamint a Molnár István Múzeummal. A szerkesztő a múzeum fotótárából felhasználta a múzeumalapító Molnár István, illetve Benkő Elek, dr. Dankó Imre, Molnár Kálmán és Nagy Béla felvételeit.

Ugyancsak ő ismerteti a bevezetőben dr. Molnár István életét, és közli a róla szóló laudációt – Székelykeresztúr első díszpolgárának avatták 1995-ben – Gálfalvi Sándor tollából. A képekhez Molnár István megjelent cikkeiből válogatta a településeket ismertető szövegrészeket.

E könyv nem csupán értékeket mutat fel a múlt időből, hanem címével, Tamási Áron gondolatával számon is kér: mit is tettünk, teszünk mi azért, hogy ez a föld, ez a vidék megmaradhasson egykori szépségében és mégis fejlődhessen a kor igényei szerint? Mit tudunk azokról az emberekről és falvokról, házakról, utcákról, életterekről, szántóföldekről és erdőkről, amelyeknek családjaink egykori létét köszönhetjük? Miért nem tudunk többet erről a vidékről? Azonosulunk-e azzal a néppel, népességgel, amely ki-termelt annyi nagyszerű elmét erről a vidékről? Vagyunk-e, vannak-e elkötelezett szakemberek, akik a ránk bízott örökséget, értékeket továbbadják?

Ne legyünk restek, lapozgassuk ezt a könyvet, mert sok újat mond nekünk. Arra se legyünk restek, hogy – legalább magunkban – próbáljuk megfogalmazni a válaszokat ezekre a kérdésekre, mert előbb-utóbb más is felteszi nekünk: a következő nemzedékek, mert joguk van mindezt megkérdezni.

P. Buzogány Árpád

5. *Jakab Elek háza, Etéd (Fotó: 1958)*

6. *Bakk György 1853-as zsindelyes székely háza, Kecset. A múzeum udvarára betelepítve 1953-ban. (Fotó: 1952)*

7. *Molnár Ferenc 1780-as lakóháza, Tarcsafalva. A Molnár István Múzeum udvarára 1996-ban betelepített székely ház. (Fotó: 1967)*

8. *Énlaki ház. A mestergerenda felirata: „ÉNLAKI SZABO SAMUEL ÉPITETTE EZT A HÁZAT 1762 ÉLETÉNEK 26DIK ESZTENDEJÉBE” Lebontva 1981-ben. (Fotó: 1981)*

